

Handläggare:

Marianne Berg Ekbohm, Anders Nilfjord

Telefon: 508 29 801, 508 29 288

Till

Kommunstyrelsen

Vårnadsbidrag i Stockholms stad

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att utforma riktlinjer för vårnadsbidrag i Stockholms stad.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Vårnadsbidrag införs i Stockholms stad från och med den 1 juli 2008 i enlighet med vad som anges i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, förutsatt att lagen om kommunalt vårnadsbidrag har trätt i kraft.
2. Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att besluta om och utbetala vårnadsbidrag till föräldrar som har rätt till sådant, i enlighet med vad som anges i lagen om kommunalt vårnadsbidrag och vad som anges i detta tjänsteutlåtande.
3. Vårnadsbidraget finansieras ur Kommunfullmäktige m.m. Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar i 2008 års budget.
4. Stadsdelsnämndernas budget justeras i tertialrapport 2 och i bokslut med årsredovisningen för 2008 för utbetalda vårnadsbidrag efter särskild redovisning.

Irene Lundquist Svenonius
Stadsdirektör

Gunnar Björkman
Biträdande stadsdirektör

Sammanfattning

Regeringen förväntas besluta om en ny lag, lag om kommunalt vårdnadsbidrag, som träder i kraft den 1 juli 2008. Kommun kan besluta att föräldrar med barn som fyllt ett men inte tre år kan få vårdnadsbidrag med 3 000 kronor per månad obeskattat och att det kan trappas av i förhållande till den tid barnet nyttjar offentligt finansierad förskoleverksamhet.

Kommunfullmäktige har beslutat att vårdnadsbidrag ska införas i Stockholm den 1 juli 2008. Stadsledningskontoret föreslår att vårdnadsbidraget får tas ut helt eller halvt, 3 000 kronor respektive 1 500 kronor per månad och barn. Vid helt bidrag deltar barnet inte i offentligt finansierad förskoleverksamhet och vid halvt bidrag kan barnet delta högst 25 timmar i veckan och deltidsavgift betalas. Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidraget med beaktande av skollagens regler.

Stadsledningskontoret bedömer det i nuläget svårt att bedöma kostnader för vårdnadsbidrag. Stadsdelsnämndernas budget justeras för utbetalda vårdnadsbidrag efter särskild redovisning. Vårdnadsbidraget finansieras genom avsatta medel i 2008 års budget.

Bakgrund

Regeringen har i promemorian Vårdnadsbidrag Familjepolitisk reform S2007/10526/SF föreslagit en lag som ger kommunerna möjlighet att införa, finansiera och administrera vårdnadsbidrag. Lagen om kommunalt vårdnadsbidrag och förändringar i bland annat lagen om allmän försäkring och föräldraledighetslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2008. Förslaget är att vårdnadsbidraget gäller för barn som fyllt ett men inte tre år. Huvudsyftet är att det ska räknas av mot offentligt utnyttjade barnomsorg. Bidraget föreslås vara 3 000 kronor per månad obeskattat och kan trappas av i förhållande till den tid barnet nyttjar offentligt finansierad förskoleverksamhet. Om vårdnadsbidraget sägs upp får inte nytt bidrag utbetalas för samma barn förrän efter 120 dagar. Enligt förslaget kan vårdnadsbidrag inte kombineras med bland annat föräldraförsäkring för barnet eller syskon, arbetslöshetsersättning, introduktionsersättning för flyktingar, sjuk- och aktivitetsersättning och ålderspension.

Kommunstyrelsen behandlade den 23 januari 2008 (promemoria 2008:21) stadens yttrande till socialdepartementet över promemorian Vårdnadsbidrag Familjepolitisk reform. I stadens yttrande anförts att vårdnadsbidraget stärker föräldrarnas valfrihet genom möjligheten att kombinera förvärvsarbete med mer tid för barnen.

Det är rimligt att anta att många föräldrar kommer att använda sig av vårdnadsbidraget i kombination med förvärvarbete och förskoleplats. Vårdnadsbidraget utgör på detta sätt snarare ett komplement till förskoleverksamheten för de föräldrar som så önskar. Personlig omvårdnad och kärlek i hemmet och pedagogik och socialisering i förskolan är båda nödvändiga för ett barns utveckling. Möjligheten att kombinera vårdnadsbidraget med förskoleplats är således positiv. Det medför dock, som stadsledningskontoret påpekar, svårigheter att uppskatta vårdnadsbidraget fulla ekonomiska konsekvenser för staden.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom stadsledningskontorets finansavdelning i samråd med juridiska avdelningen. Samråd har också skett med representanter från stadsdelsförvaltningarna och utbildningsförvaltningen. Utrednings- och statistikkontoret (USK) har på uppdrag av stadsledningskontoret undersökt efterfrågan på vårdnadsbidrag.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Kommunfullmäktige har i budget för 2008 beslutat att vårdnadsbidrag ska införas den 1 juli 2008. Grunden för vårdnadsbidragets utformning i Stockholms stad är reglerna i den kommande lagen om kommunalt vårdnadsbidrag. Under våren 2008 utreds de administrativa rutinerna, införande av så kallad e-tjänst, kontroll gentemot andra bidrag och ersättningar, säkrade rutiner för utbetalning av vårdnadsbidrag m.m. Den databaserade verksamhetssystemet för barnomsorg och skola, BoSko, kommer att användas även för vårdnadsbidraget.

Vårdnadsbidrag kan tas ut för barn som fyllt ett men inte tre år. Det kan inte kombineras med andra ersättningar såsom anges i kommande lag om kommunalt vårdnadsbidrag. Föräldern bestämmer hur vårdnadsbidraget används, t ex för att kompensera egna arbetsinkomster, annan privat anordnad barnomsorg eller hjälp med barnpassning. Stadsledningskontoret föreslår att vårdnadsbidraget får tas ut helt eller halvt, 3 000 kronor respektive 1 500 kronor per barn. Helt vårdnadsbidrag förutsätter att barnet inte deltar i offentligt finansierad förskoleverksamhet. Vid halvt vårdnadsbidrag får barnet delta i offentligt finansierad förskoleverksamhet högst 25 timmar i veckan. Om barnet deltar i förskoleverksamhet halv tid, upp till 25 timmar i veckan, betalas deltidsavgift.

Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidrag. Information om möjligheten till vårdnadsbidrag ska ges på

motsvarande sätt som information om övrig offentligt finansierad förskoleverksamhet. Detta med beaktande av skyldigheten att anvisa plats i förskola till barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling, om inte barnets behov av sådant stöd tillgodoses på annat sätt, enligt 2 kap 9§ skollagen.

Beslut om att införa kommunalt vårdnadsbidrag i Stockholm innebär inga förändringar av barnomsorgsgarantin. Garantin innebär att barn ska erbjudas plats inom tre månader från det att ansökan om plats inkommit. Även skollagens regler om kommunens skyldighet att tillhandahålla förskoleverksamhet av god kvalitet gäller.

USK har undersökt huruvida föräldrar i staden kommer använda vårdnadsbidraget och i vilket grad det påverkar barnens tid i offentligt finansierad förskoleverksamhet. 500 slumpmässigt utvalda av de närmare 36 000 föräldrar med barn i aktuell ålder har ingått i undersökningen. 337 föräldrar svarade på frågorna i enkäten, vilket var en svarsfrekvens på 69 procent. Generellt gäller att många efterfrågat mer information för att kunna svara på frågorna, vilket inte varit möjligt att ge på grund av att lagen inte trätt i kraft. Svaren visar att 22 procent kan absolut tänka sig att utnyttja vårdnadsbidraget och 26 procent att de kanske kan tänka sig att utnyttja bidraget.

Stadsledningskontoret kan konstatera att det är en relativt stor andel av stadens föräldrar som kan tänka sig att utnyttja vårdnadsbidraget. Det är dock inte möjligt att dra slutsatser om omfattningen i tid, hel eller halvt vårdnadsbidrag eller antal månader som vårdnadsbidraget kommer att utnyttjas utifrån undersökningen. Stadsledningskontoret bedömer därför att det i nuläget inte är möjligt att beräkna stadens kostnader för vårdnadsbidrag och hur detta påverkar efterfrågan på förskoleverksamhet. Stadsledningskontoret kommer därför noga att följa utvecklingen.

Under 2008 ersätts stadsdelsnämnderna för utbetalda vårdnadsbidrag. Stadsdelsnämndernas budget justeras i tertiärrapport 2 och i bokslut med årsredovisningen för 2008 för utbetalda vårdnadsbidrag efter särskild redovisning. Detta finansieras ur Kommunfullmäktige m.m. Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar i 2008 års budget. Stadsledningskontoret avser att i förslag till budget för 2009 förslå hur pengar för vårdnadsbidraget ska fördelas till stadsdelsnämnderna för kommande år.

Stadsledningskontoret har under våren förberett vårdnadsbidragets utformning i Stockholms stad. En viktig utgångspunkt är hur den nya lagen om kommunalt

vårdnadsbidrag utformas samt skollagens regler om förskoleverksamhet. Stadsledningskontoret avser att följa vårdnadsbidragets utveckling. Främst kostnaderna, hur det används samt konsekvenserna för förskoleverksamheten ur såväl pedagogisk som ekonomisk synpunkt för att därefter återkomma med förslag till riktlinjer för vårdnadsbidraget och vid behov anpassa andra riktlinjer, till exempel för ekonomiskt bistånd.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att ge stadsledningskontoret i uppdrag att utforma riktlinjer för vårdnadsbidrag i Stockholms stad. Kommunstyrelsen föreslås vidare föreslå kommunfullmäktige besluta om att införa vårdnadsbidrag i Stockholms stad från och med den 1 juli 2008 i enlighet med vad som anges i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, förutsatt att lagen om kommunalt vårdnadsbidrag har trätt i kraft. Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att besluta om och utbetala vårdnadsbidrag till föräldrar som har rätt till sådant i enlighet med vad som anges i lagen om kommunalt vårdnadsbidrag och vad som anges i detta tjänsteutlåtande. Stadsdelsnämndernas reglemente kompletteras med ansvaret för att besluta om och betala ut vårdnadsbidrag.

Till
Utrednings- och statistikkontoret

FÖRFRÅGAN OM UNDERSÖKNING OM FÖR- VÄNTAD EFTERFRÅGAN PÅ VÅRDNADSBID- DRAG

Kommunfullmäktige beslutade i budget för 2008 att vårdnadsbidrag ska införas från den 1 juli 2008. Socialdepartementet har den 7 december 2007 presenterat promemorian Vårdnadsbidrag Familjepolitisk reform (S2007/10526/SF). I denna föreslås en kompetensutvidgande lag, lag om kommunalt vårdnadsbidrag, som ger kommunerna möjlighet att införa, finansiera och administrera kommunala vårdnadsbidrag. Lagen om kommunalt vårdnadsbidrag och förändringar i bl.a. lagen om allmän försäkring och föräldraledighetslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2008.

Lagförslaget möjliggör för föräldrar att kombinera förvärvsarbete, förskoleverksamhet och tid med det egna barnet, enligt följande:

- Staden erbjuder vårdnadsbidrag till föräldrar med barn som fyllt ett men inte tre år. Vårdnadsbidraget är ett obeskattat bidrag och uppgår till maximalt 3 000 kronor per barn och månad.
- Vårdnadshavare ska bo och vara folkbokförd tillsammans med barnet. Vårdnadsbidraget kan även efter anmälan av båda vårdnadshavarna betalas ut med hälften till vardera vårdnadshavaren.
- Helt vårdnadsbidrag får inte ges för barn som har plats i offentligt finansierad förskoleverksamhet på heltid.
- Vårdnadsbidrag ges helt eller halvt i förhållande till den tid barnet nyttjar offentligt finansierad förskoleverksamhet.
- Vårdnadsbidraget kan inte kombineras med föräldrapenning för barnet eller dess syskon, arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, utvecklingsersättning, introduktionsersättning för flyktingar, sjuk- och aktivitetsersättning, sjukpenning över 365 dagar, ålderspension eller försörjningsstöd.

För att få en uppfattning om hur föräldrar i staden kommer att använda vårdnadsbidraget önskar stadsledningskontoret en offert på en sådan undersökning. Denna skulle förslagsvis kunna utföras med hjälp av registerdata utifrån den studie som SCB genomförde i januari 2007 på uppdrag av Sveriges Radio.

I SCB:s undersökning deltog 1 825 vårdnadshavare, mellan 18-58 år, med barn under tre år. Totalt svarade 1 104 personer, dvs. 60,5 %. Resultatet har omräknats till att gälla alla vårdnadshavare med barn under tre år i Sverige, totalt 641 833 personer. Hushållsinkomsterna definieras som inkomsten delad med antal vuxna i hushållet. De frågor som ställdes om vårdnadsbidraget var: "Vad tycker du om förslaget till vårdnadsbidrag" och "Skulle du kunna tänka dig att personligen utnyttja vårdnadsbidrag för att vara hemma med ditt barn".

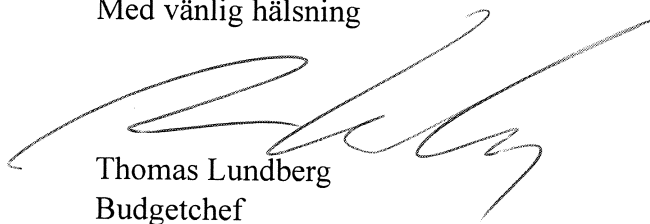
SCB:s undersökning visar bl.a. att närmare 20 procent av de tillfrågade småbarnsföräldrarna absolut kan tänka sig att använda bidraget. Ytterligare 25 % säger att de kanske skulle stanna hemma om de kunde få vårdnadsbidrag. Bidraget är populärast bland hushåll med inkomst lägre än 150 tkr/år. 21 % av dem vill utnyttja bidraget. Bland hushåll med inkomster på mer än 296 tkr per år säger bara 14 % att de absolut vill stanna hemma med vårdnadsbidrag.

SCB:s undersökning visar också att det finns regionala skillnader när det gäller önskan att använda ett kommande vårdnadsbidrag. I Stockholmsområdet är det bara 10 % som säger att de absolut kan tänka sig att stanna hemma med bidraget. 24 % säger att de absolut inte kan tänka sig att använda ett vårdnadsbidrag. I Värmland däremot kan 29 % av de tillfrågade absolut tänka sig att bli hemmaföräldrar. I Örebro och Västmanlands län är inställningen nästan lika positiv. 28 % kan absolut tänka sig att vårda barnen med bidrag och bara 10 % är absolut emot.

Stadsledningskontoret önskar således få offererat en undersökning vars resultat kan användas för att bättre bedöma hur många föräldrar i staden som avser att använda det kommunala vårdnadsbidraget och därmed också efterfrågan på platser i förskolan. Stadsledningskontoret önskar också förslag på vilken undersökningsmetod som bäst kan svara på frågan.

Frågor med anledning av denna förfrågan besvaras av Marianne Berg Ekbohm tfn 508 29 801 och Anders Nilfjord tfn 508 29 288.

Med vänlig hälsning

Thomas Lundberg
Budgetchef

IT-avdelningen

ANPASSNINGAR I BOSKO M.M. MED ANLEDNING AV VÅRDNADSBIDRAG FRÅN DEN 1 JULI 2008

Kommunfullmäktige beslutade i budget för 2008 att vårdnadsbidrag ska införas från den 1 juli 2008. Socialdepartementet har den 7 december 2007 presenterat promemorian Vårdnadsbidrag Familjepolitisk reform (S2007/10526/SF). I denna föreslås en kompetensutvidgande lag, lag om kommunalt vårdnadsbidrag, som ger kommunerna möjlighet att införa, finansiera och administrera kommunala vårdnadsbidrag. Lagen om kommunalt vårdnadsbidrag och förändringar i bl.a. lagen om allmän försäkring och föräldraledighetslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2008.

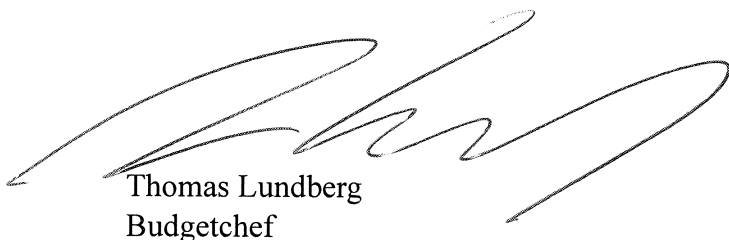
Lagförslaget möjliggör för föräldrar att kombinera förvärvsarbete, förskoleverksamhet och tid med det egna barnet, enligt följande:

- Staden erbjuder vårdnadsbidrag till föräldrar med barn som fyllt ett men inte tre år. Vårdnadsbidraget är ett obeskattat bidrag och uppgår till maximalt 3 000 kronor per barn och månad.
- Vårdnadshavare ska bo och vara folkbokförd tillsammans med barnet. Vårdnadsbidraget kan även efter anmälan av båda vårdnadshavarna betalas ut med hälften till vardera vårdnadshavaren.
- Helt vårdnadsbidrag får inte ges för barn som har plats i offentligt finansierad förskoleverksamhet på heltid.
- Vårdnadsbidrag ges helt eller halvt i förhållande till den tid barnet nyttjar offentligt finansierad förskoleverksamhet.
- Vårdnadsbidraget kan inte kombineras med föräldrapenning för barnet eller dess syskon, arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, utvecklingsersättning, introduktionsersättning för flyktingar, sjuk- och aktivitetsersättning, sjukpenning över 365 dagar, ålderspension eller försörjningsstöd.
- Vårdnadsbidraget räknas som bidragsgrundande inkomst vid prövning av rätt till bostadsbidrag till barnfamiljer och bostadstillägg för pensionärer. Vårdnadsbidraget räknas som inkomst vid bedömning av rätten till ekonomiskt bistånd.

- Om vårdnadsbidraget sägs upp kan inte nytt vårdnadsbidrag för samma barn utges förrän en tid av 120 dagar har förflutit.
- Vårdnadsbidraget är att bedöma både som en familjeförmån och som en socialförmån enligt EG-rätten. Vårdnadsbidrag ska därmed i enlighet med gemenskapsrätten kunna utges även i de fall där familjen inte uppfyller krav på folkbokföring.

Stadsledningskontoret avser att vid årsskiftet 2007/08 tillsätta en arbetsgrupp för att förebreda införandet av vårdnadsbidrag. Exakt hur stadens kommer att utforma vårdnadsbidraget beslutas i kommunfullmäktige under våren 2008. Vårdnadsbidraget införs i staden den 1 juli 2008. Kravet på de administrativa rutinerna är att det ska vara enkelt att ansöka om vårdnadsbidraget genom bl.a. s.k. e-tjänst. Rutiner för kontroll gentemot andra bidrag och ersättningar samt för utbetalning av vårdnadsbidraget ska vara säkra. De administrativa rutinerna ska ge den statistik som är nödvändig för planeringen av platser i förskoleverksamheten.

Frågor med anledning av denna förfrågan besvaras av Marianne Berg Ekbohm tfn 508 29 801 och Anders Nilfjord tfn 508 29 288.

A stylized, handwritten signature in black ink, likely belonging to Thomas Lundberg.

Thomas Lundberg
Budgetchef

Kopia: Förnyelseavdelningen